

Borås kommun

boras.stad@boras.se

Rektorerna vid Almåsgymnasiet

margareta.bansgaard@boras.se skolenhet A

eniko.mihai@boras.se skolenhet B

kenneth.ohlsen@boras.se skolenhet C

agneta.john@boras.se gymnasiesärskolans individuella program

Beslut för gymnasieskola och gymnasie- särskola

---

efter tillsyn av Almåsgymnasiet
i Borås kommun

Tillsyn i Almåsgymnasiet

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Almåsgymnasiet består av flera skolenheter med olika rektorer. Tillsynen genomfördes sammanhållet och beslutet omfattar också samtliga skolenheters verksamhet.

Almåsgymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 23 april och den 30 april 2013. Vid besöket genomfördes separata intervjuer med skolenheternas rektorer, lärare och elever. Utöver detta har intervju genomförts med skolenheternas gemensamma elevhälsa.

Fakta om skolan

Almåsgymnasiet är en av Borås kommuns fem gymnasieskolor och hade vid tillsynen omkring 800 elever i gymnasieskolan och omkring 30 elever i gymnasiesärskolan. Totalt omfattar Almåsgymnasiet fyra skolenheter. Gymnasieskolan består av tre skolenheter med varsin rektor. Enheterna benämns enhet A, enhet B och enhet C. Det finns också en gemensam gymnasiechef som dessutom är rektor för den skolenhet som innehåller gymnasiesärskolans individuella program.

Skolenheterna tillhandahåller utbildning inom olika gymnasie- och gymnasiesärskoleprogram och varje enhet omfattar dels eleverna på vissa program och dels de lärare som har sin arbetslagstillhörighet knutet till dessa program. Det förekommer att lärare har undervisning för elever som tillhör andra skolenheter än den de själva ingår i. Elevhälsan är gemensam för samtliga Almåsgymnasiets skolenheter.

Enhet A omfattar utbildning för elever i årskurserna 1 och 2 på hantverksprogrammet med inriktningarna florist, frisör, textil design och övriga hantverk. I årskurs 3 bedrivs utbildning på hantverksprogrammet och industriprogrammet enligt den gamla gymnasieskolans struktur. Totalt går omkring 270 elever på enhet A. Enhet B omfattar utbildning för elever i årskurserna 1 och 2 på barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet samt för årskurs 3 utbildning på barn- och fritidsprogrammet och omvårdnadsprogrammet enligt den gamla gymnasieskolans struktur. Dessutom finns under enhet B ett specialutformat program inom gymnasiesärskolan benämnt barn, fritid- och omvårdnadsprogrammet (BFO). Totalt omfattar enhet B omkring 250 elever. Almåsgymnasiets tredje enhet, enhet C erbjuder utbildning inom handels- och administrationsprogrammet, hotell och turismprogrammet och restaurang och livsmedelsprogrammet i årskurs 1 och 2 samt handels- och administrationspro-

grammet, hotell- och restaurangprogrammet, livsmedelsprogrammet och det specialutformade hotell- och turismprogrammet i årskurs 3. Totalt är det omkring 300 elever som går på enhet C. Samtliga enheter har elever som går lärlingsutbildning i årskurs 1 och 2 och inom försöksverksamheten i årskurs 3. Vidare finns det i skolan ett antal elever som läser introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val. Denna utbildning bedrivs integrerad i de nationella programmen och eleverna finns således inom samtliga gymnasieskolans skolenheter. Vid Almåsgymnasiet finns också en skolenhet där utbildning på gymnasiesärskolans individuella program bedrivs. Denna enhet omfattar totalt 12 elever.

Inom Almåsgymnasiets lokaler bedrivs även utbildning för vuxenstudier inom de yrkesprogram som är lokaliserade till skolan samt inom fordonsteknik. Utbildningarna är organisatoriskt underställda vuxenutbildningens rektor och behandlas därför inte i denna rapport.

Kunskapsresultat

Enhet A

Av de elever som avslutade utbildningen på hantverksprogrammet och industriprogrammet år 2012 fick mellan 95 och 100 procent lägst betyget godkänt i kärnämneskurserna. För de karaktärsämneskurser som redovisas i den nationella statistiken och projektarbetet erhöll mellan 95 och 100 procent minst godkänt betyg. Totalt 95 procent av eleverna på hantverksprogrammet var behöriga till studier vid universitet och högskola samma år, vilket är högre än genomsnittligt i riket (87 procent). Av de elever som avslutade utbildningen på industriprogrammet blev samtliga, 100 procent behöriga, vilket är avsevärt högre än genomsnittligt i riket (71 procent). Statistiken visar vidare att den genomsnittliga betygspoängen för elever som avslutade sin utbildning 2012 vid hantverksprogrammet var 14,3 och vid industriprogrammet 14,1. Under samma läsår var den genomsnittliga betygspoängen i riket för elever på hantverksprogrammet 14,0 och för eleverna på industriprogrammet 11,8. Andelen elever som avslutat sin utbildning inom fyra år var 92 procent. Statistiken visar att kunskapsresultaten för de båda programmen sjunkit något jämfört med läsåret 2010/11 avseende genomsnittlig betygspoäng, men att andelen elever som erhållit behörighet till högskola och universitet ökat.

Enhet B

Av de elever som avslutade sin utbildning vid barn- och fritidsprogrammet eller omvårdnadsprogrammet våren 2012 fick mellan 90 och 100 procent minst godkänt betyg i kärnämneskurserna. Lägst var resultatet för eleverna på barn- och fritidsprogrammet i kursen naturkunskap A. Beträffande de kärnämneskurser som redovisas i den nationella statistiken och projektarbetet erhöll mel-

Ian 90 och 100 procent minst godkända betyg. Samtliga elever på barn- och fritidsprogrammet (100 procent) erhöll grundläggande behörighet till universitet och högskola, vilket kan jämföras med 78 procent genomsnittligt i riket. Från omvårdnadsprogrammet fick 99 procent av eleverna som avslutade utbildningen 2012 behörighet till universitet och högskola. Även detta är högre än genomsnittligt i riket (86 procent). Statistiken visar vidare att den genomsnittliga betygspoängen för elever som avslutade sin utbildning 2012 vid barn- och fritidsprogrammet var 12,9 och vid omvårdnadsprogrammet 13,3. Under samma läsår var den genomsnittliga betygspoängen i riket för elever på barn- och fritidsprogrammet 12,8 och för eleverna på omvårdnadsprogrammet 13,3. Beträffande genomströmning har 81 procent av eleverna från barn- och fritidsprogrammet respektive 94 procent från omvårdnadsprogrammet fullföljt sin utbildning inom fyra år. Vid en jämförelse över tid visar statistiken att andelen elever som blivit behöriga till universitet och högskola från de båda programmen ökat successivt, medan de genomsnittliga betygspoängen varit i stort sett oförändrade de senaste åren.

Vad gäller eleverna från det specialutformade programmet barn- och fritid- och omvårdnadsprogrammet inom gymnasiesärskolan visar skolans egen resultat-sammanställning från vårterminen 2012 att samtliga elever erhöll minst godkänt betyg i kärnämneskurserna.

Enhet C

Beträffande de elever som avslutade sin utbildning på handels- och administrationsprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet och livsmedelsprogrammet år 2012 hade mellan 62 och 100 procent minst godkänt betyg i de olika kärnämneskurserna. Allra lägst var resultatet för kursen Naturkunskap A på hotell- och restaurangprogrammet. För projektarbetet samt de karaktärsämnen som redovisas i den nationella statistiken fick mellan 87 och 100 procent av eleverna minst betyget godkänt. Beträffande behörighet till universitet och högskola var det 85 procent av eleverna på handel- och administration, 90 procent på hotell- och restaurang och 100 procent på livsmedelsprogrammet som fick det, vilket är tydligt högre än genomsnittligt för motsvarande program i riket (78, 75 respektive 86 procent). Den genomsnittliga betygspoängen var 13,0 för eleverna på handels- och administrationsprogrammet och 12,5 poäng för eleverna på hotell och restaurangprogrammet läsåret 2011/12, vilket är något lägre än för läsåret 2010/2011, men i linje med riket sammantaget (12,9 respektive 12,7 poäng). Däremot var resultatet avseende genomsnittlig betygspoäng för eleverna på livsmedelsprogrammet (15,3 poäng) tydligt högre än genomsnittligt för riket (13,3 poäng). Av de elever som påbörjat handels- och administrationsprogrammet slutförde 89 procent sina gymnasiestudier inom fyra år. Motsvarande för hotell- och restaurangprogrammet var 77 procent. För livsme-

delsprogrammet finns ingen säkerställd statistik eftersom antalet elever understiger 10.

För de elever som avslutat sin utbildning inom det så kallade lärlingsförsöket finns inte heller någon nationellt säkerställd statistik att tillgå, eftersom antalet är litet. Dock uppger rektorn för enhet C, som varit ansvarig för försöket, att eleverna uppnått resultat som i genomsnitt varit högre än för motsvarande program inom den ordinarie gymnasieskolan.

Gymnasiesärskolans individuella program

För det individuella programmet inom gymnasiesärskolan visar skolans egna uppgifter att samtliga elever uppnått målen efter sina förutsättningar.

Helhetsbedömning

Eleverna som avslutar sina utbildningar på någon av Almåsgymnasiets enheter har kunskapsresultat som ligger i linje med eller något över genomsnittet för riket. Framförallt är det, på samtliga program, betydligt fler elever som blir behöriga till universitet och högskola än genomsnittligt.

De flesta elever som Skolinspektionen talat med i samband med tillsynen uttrycker att de generellt är nöjda med sitt program och skolval. Eleverna lyfter samstämmigt fram engagerade och kunniga lärare som det främsta skälet till att de trivs med sina utbildningar. Särskilt i karaktärsämnen uppges de flesta elever att de får stimulerande undervisning. Samtidigt visar tillsynen att alla elever inte får de utmaningar som de skulle behöva för att utvecklas maximalt efter sin förmåga. Vissa lärare uppger att de önskar att de hann stötta de elever som lätt uppnår kunskapskraven, men att de måste prioritera att anpassa undervisningen till dem som har svårigheter i sitt skolarbete.

Trots att måluppfyllelsen, ur ett nationellt perspektiv, är god i de flesta kurser visar tillsynen att samtliga skolenheter vid Almåsgymnasiet behöver förbättra sina rutiner för att se till att det särskilda stöd som ges är adekvat och tillräckligt. Speciellt behöver processen kring utarbetandet av åtgärdsprogram förbättras och förtydligas. Intervjuer visar exempelvis att lärarna har givits ett stort ansvar att först utreda och sedan ge eleverna det särskilda stöd utredningen visar eleven behöver. Samråd med elevhälsan sker inte heller alltid.

För Almåsgymnasiet finns tre rektorer och en gymnasiechef som är tillika rektor för delar av gymnasiesärskolans verksamhet. Trots att såväl lärarna som rektorerna uttrycker att de ser verksamheten inom Almåsgymnasiet som ett gemensamt varumärke framgår det av tillsynen att det är tydligt för alla intervjuade hur varje rektors ansvarsområde ser ut. De elever och lärare Skolinspektionen talat med uttrycker att de alltid vet vem de ska vända sig till i olika frågor. Dock behöver organisationen tydligare avspeglas i det kvalitetsarbete

som bedrivs, både avseende uppföljning av kunskapsresultat och i det dokumenterade värdegrundsarbetet. Gymnasiesärskolans verksamhet behöver också synliggöras, exempelvis i planen mot kränkande behandling.

De flesta elever beskriver att de känner sig trygga, men det finns också klasser inom en av Skolenheterna där studieron brister och kränkningar sker. Detta måste den skolenheten vidta omedelbara åtgärder för att motverka. Skolenheterna saknar också tillräckliga formella forum för samråd med eleverna.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som Almåsgymnasiets enheter behöver åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 7 oktober 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna vid gymnasieskolans tre skolenheter ska ge de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Vidare anges det i läroplanen att alla som arbetar inom skolan ska ge eleverna stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.

Intervjuer med elever, lärare och personal ur elevhälsan vid Almåsgymnasiet visar att det varierar mellan olika klasser, program och lärare hur undervisningen anpassas för att passa de elever som lätt uppnår kunskapskraven. Flera av de lärargrupper som Skolinspektionen intervjuat vid tillsynen beskriver ele-

vernas kunskapsnivåer som spretiga när de kommer ifrån grundskolan. Lärarna uttrycker att de anstränger sig för att anpassa undervisningen efter de elever som går i klasserna. Flera lärare från enhet B uttrycker emellertid att de sällan har tid och möjligheter att lyfta de elever som behöver ytterligare utmaningar eftersom de måste prioritera att hjälpa och stötta de elever som har svårigheter i skolarbetet. Lärare från enhet C uttrycker att de, trots att de flesta undervisningsgrupper är små på enheten, skulle önska att de hade mer tid för varje elev.

Vid elevintervjuerna beskriver vissa av eleverna att de ibland får extra uppgifter om de arbetar snabbt eller tycker uppgifterna är för enkla. Andra elever uttrycker att de sällan får extra utmaningar. Elever från enhet B uttrycker att detta även påverkar arbetsron i klassrummet, eftersom de elever som uppfattar undervisningen som alltför enkel börjar prata och störa dem som har svårigheter. Trots att de flesta elever inom enhet A beskriver att de kan få exempelvis svårare uppgifter finns det också elever som uttrycker att de inom exempelvis matematik inte fått de utmaningar som de skulle önska sig. Representanter för elevhälsan uppger att vissa undervisningsgrupper och klasser är relativt stora, trots att det i dessa klasser finns många elever med omfattande behov av anpassning. Detta ställer höga krav på lärarnas didaktiska förmågor, vilket skolan enligt elevhälsan skulle behöva arbeta mer med. Elevhälsan uttrycker också att de skulle önska att de hade mer tid att stötta lärarna i anpassningen till eleverna i grupperna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att undervisningen inte alltid anpassas till de elever som lätt uppnår kunskapskraven, vilket betyder att de inte får tillräckliga utmaningar. Därmed ges inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Detta gäller i högre eller lägre grad samtliga enheter inom gymnasieskolan. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 4 § samt 3 kap. 3 § skollagen samt

Lgy11 avsnitt 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper/Lpf 94 avsnitt 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna, vid vilka frågor av betydelse för utbildningen behandlas.

Motivering

Av skollagen framgår att eleverna ska ges inflytande över utbildningen. Det ska vid varje skolenhet finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna och vid dessa forum ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Av läroplanen framgår det vidare att skolans mål är att varje elev aktivt utövar sitt inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Eleven ska vidareutveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former och målet är att eleven stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.

Av intervjuer med rektorerna för samtliga skolenheter inom gymnasieskolan framgår att klassråd ska hållas i samtliga klasser minst två gånger per termin och att dessa ska protokollföras. Protokollen samlas därefter in av respektive rektor. Inom gymnasiesärskolans individuella program hålls, istället för klassråd, stormöten varje vecka. För gymnasieskolans program förekommer även programråd som representanter för elever inbjuds till. Utöver detta finns inga formella forum för elevernas inflytande, såsom exempelvis elevråd.

Av intervjuer med lärare och elever vid samtliga skolenheter framgår att klassråd hålls mycket sporadiskt i vissa klasser och att kvalitén är varierande. Särskilt för lärlingsutbildningen är det, enligt de intervjuade lärarna, svårt att få klassråden att fungera på ett bra sätt. Elever från de olika enheterna beskriver att klassråden mest består i att eleverna får information om exempelvis schemabrytande aktiviteter, eller att de diskuterar ordningsproblematik i klasserna. Däremot lyfts sällan frågor eller framförs synpunkter som rör utbildningen eller skolans arbete. "Om vi vill påverka går vi till rektorn direkt" säger några elever från enhet A och beskriver vidare att de inte har några elevrepresentanter att vända sig till om de har synpunkter på skolans arbete i en fråga som rör dem.

Almåsgymnasiet har en elevkår som är en frivillig sammanslutning av skolans elever och som bland annat organiserar olika aktiviteter. Representanter för elevkårens styrelse uttrycker själva att kårens primära syfte är att verka socialt sammansvetsande. Däremot utövar inte elevkåren något aktivt inflytande över skolans inre arbete och utbildningens utformning. Det finns dessutom flera elevgrupper inom Almåsgymnasiet som inte är representerade inom elevkåren, exempelvis gymnasiesärskolan.

Vid den tillsyn som genomfördes år 2006 av Skolverket uppmärksammades brister i elevernas representativa inflytande över utbildningen på Almåsgymnasiet. Såväl rektorerna som representanter för elevhälsan och lärarna uttrycker

att de sedan dess försökt få igång ett mer aktivt elevinflytande, men att det varit svårt att få eleverna att engagera sig. Eleverna visar, enligt de intervjuade rektorerna och lärarna, svagt intresse för elevdemokratiska forum och det händer ofta att de inte kommer till möten. De försök som gjorts för att få igång en elevrådsorganisation med klassrepresentanter har därför avbrutits. Även representanter för elevkåren beskriver att det är få elever som är engagerade i deras arbete och att de mer eller mindre fick "utse sig själva" till representanter.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i arbetet med att ge eleverna ett aktivt inflytande över utbildningen vid gymnasieskolans samtliga skolenheter. De forum som finns för elevernas inflytande är inte tillräckliga då organisation för elevernas inflytande exempelvis saknas på skolenhetsnivå. Vidare visar tillsynen att de forum som finns, exempelvis klassråd, inte alltid behandlar sådana frågor som har betydelse för elevernas utbildning och att de saknar kontinuitet. Verksamheterna uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 9 och 13 §§ första stycket skollagen samt

Lgy11 avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande/Lpf 94 avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det ska för varje skolenhet finnas ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna, och beslutats av rektorn.
- Skolmiljön ska präglas av trygghet och studiero.
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som anger konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning samt en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. För varje skolenhet ska det finnas ordningsregler som utarbetats i samråd med eleverna och som följs upp på skolenheten. Rektorn beslutar om ordningsreglerna. Av

skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av Almåsgymnasiets ordningsregler, vilka är gemensamma för alla skolenheterna. Elever från samtliga enheter beskriver vid intervju att de inte medverkat i upprättandet av ordningsreglerna och flera av dem uppger att de inte ens känner till vilka regler det är som gäller i skolan. Eleverna vid enhet A uttrycker att de fått reglerna presenterade för sig i samband med att de påbörjade sin utbildning men att de därefter inte sett dem. Några elever vid enhet B och enhet C beskriver att de har egna klassrumsregler, men att de däremot inte känner igen att de någonsin har gått igenom skolans gemensamma regler. Att eleverna inte varit delaktiga i upprättandet av skolans gemensamma ordningsregler bekräftas även vid intervjuer med lärarna. Bland annat beskriver lärarna från enhet B att eleverna i vissa klasser visserligen givits utrymme att diskutera reglerna, men att de synpunkter som framkom inte togs tillvara. Lärarna ifrån enhet C beskriver att skolans gemensamma regler ska ses som ramar, men att det sedan finns ett friutrymme inom programmen att bestämma vad som ska gälla i samråd med eleverna. Dock medger lärarna att det var länge sedan ordningsreglerna upprättades. Enligt rektorn för enhet B är tanken att ordningsreglerna ska gås igenom på klassråden med eleverna under inledningen av varje läsår. Vid detta tillfälle ska eleverna också kunna lämna synpunkter på dem.

Vid intervjuer med elever ifrån enhet B framkommer att det i vissa klasser finns stora brister i studieron under lektionerna. Eleverna beskriver att det under vissa lektioner finns elever som regelmässigt stör ordningen i klassrummet och att det dessutom förekommer kränkningar och bråk mellan elever. Enligt eleverna har både representanter från elevhälsan och enhetens rektor besökt undervisningen vid flera tillfällen. Samtal har också förts med de elever som stör ordningen och startar bråken, men detta har inte lett till att problemen upphört. Elevernas berättelser bekräftas vid intervju med rektorn för enhet B och de lärare som ingår i enheten. Enligt rektorn har "massiva insatser" gjorts för att komma tillrätta med den bristande studieron och de upplevda kränkningarna. Situationen bedöms också ha förbättrats, samtidigt som rektorn medger att bråk och oro fortfarande förekommer. Ovanstående bekräftas även av resultatet av de enkäter som Skolinspektionen genomfört med samtliga elever i årskurs 2 under höstterminen 2012. Av de elever på enhet B som besvarat enkäten uppger 60 procent att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra att "på lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet". Vidare sva-

rar hälften av eleverna att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet på påståendet "I min skola skulle man behöva göra mer för att förhindra kränkningar".

Skolinspektionen har tagit del av Almåsgymnasiets gemensamma plan mot kränkande behandling, benämnd Likabehandlingsplan. Av den delegationsförteckning från Borås kommuns utbildningsförvaltning som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen framgår att ansvaret för att se till att en plan mot kränkande behandling upprättas varje år ligger på gymnasiechefen för skolan. Varje rektor uppger vid intervju att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete på respektive skolenhet. Att skolan består av flera skolenheter framgår emellertid inte av planen. Bland annat beskriver likabehandlingsplanen diskrimineringsgrunderna och redogör för hur skolan ska agera när kränkning eller diskriminering sker. I ett bifogat dokument benämnt "Almåsgymnasiets likabehandlingsarbete" beskrivs också det gemensamma arbete som bedrivits i hela skolan under föregående läsår samt en beskrivning av det arbete som planeras för skolan framledes. Däremot innehåller planen ingen beskrivning av de konkreta åtgärder som ska genomföras mot bakgrund av en aktuell kartläggning av verksamheten vid varje enhet. Vidare är den verksamhet som bedrivs inom gymnasiesärskolan är helt osynlig i skolans gemensamma likabehandlingsplan.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att ordningsreglerna på skolenheterna inte upprättats på skolenhetsnivå och inte heller under medverkan av eleverna. De är inte heller fullt implementerade i verksamheterna. Att flera av eleverna inte känner till reglerna och att andra endast sett dem i samband med utbildningens start indikerar att skolenheterna inte har ordningsregler som utgör levande dokument och aktiva verktyg. Även om eleverna i viss mån ges utrymme att komma med synpunkter på fastställda regler innebär detta inte att de utarbetats under medverkan av eleverna såsom lagen anger. Detta gäller samtliga skolenheter. Vidare visar tillsynen att alla elever inom enhet B inte har en studiesituation som till fullo präglas av trygghet och studiero. Slutligen uppfyller Almåsgymnasiets gemensamma plan mot kränkande behandling inte författningarnas krav, dels eftersom den omfattar flera skolenheter, utan att det framgår vad som gäller specifikt för respektive enhet och skolform, och dels eftersom det inte framgår om planen bygger på en aktuell kartläggning av varje skolenhet. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3, 5-6 §§ och 6 kap. 6, 8 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Varje skolenhet ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Vid utredningen ska samråd med elevhälsan ske.
- Rektorn ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Enligt gymnasieförordningen ska en elev få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

På samtliga skolenheter finns det elever med annat modersmål än svenska och flera av de elever som läser inom gymnasieskolans program har givits särskilt stöd i form av studiehundledning på modersmålet. Vid intervju med rektorn för det individuella programmet inom gymnasiesärskolan, framkommer dock att studiehundledning på modersmålet inte ges till några elever inom gymnasiesärskolan. Trots att det finns elever som nyligen anlant till Sverige som av lärare bedöms kunna vara i behov av studiehundledning har detta behov inte heller utretts. Representanter från elevhälsan uttrycker också att det är kostsamt för skolan att ge studiehundledning, vilket är en orsak till att det inte ges i den utsträckning det skulle behövas.

Intervjuer med personal ur elevhälsan liksom lärare ifrån samtliga skolenheter visar att det finns en otydlighet i processen kring särskilt stöd. Denna otydlighet återfinns inom samtliga skolenheter. Personal ur elevhälsan beskriver att ansvaret för att utarbeta åtgärdsprogram är delegerat från rektorerna till lärarna på skolenheterna. Detta innebär, enligt elevhälsan, flera svårigheter. Bland annat är lärarna ibland osäkra på när ett åtgärdsprogram behöver utarbetas. Det är också oklart hur och när samråd med elevhälsan ska ske. Elevhälsan uttrycker att de borde komma in i processen kring utredning av stödbehov betydligt oftare och tidigare. Som det fungerar idag sker samråd med elevhälsan på lärarnas initiativ men inte regelmässigt och utan att gången är tydlig. Det förekommer också, enligt elevhälsan, att särskilt stöd ges till enskilda elever utan att detta finns inskrivet i något åtgärdsprogram. Lärarna från enhet A och enhet B bekräftar ovanstående liksom att de ibland, men inte alltid, samråder med elevhälsan när ett åtgärdsprogram utarbetas. En del lärare uppger att de mycket sällan samråder med elevhälsan. Överhuvudtaget upplevs rutinerna för utarbetande av åtgärdsprogram som otydliga av lärarna. Vid intervju med lärarna på enhet C framkommer att åtgärdsprogram skrivs så fort de misstänker att en elev inte kommer få lägst E, ofta innan behoven utretts ordentligt. Rektorerna beskriver att de strävat efter att skapa rutiner för arbetet med särskilt stöd, men att dessa inte riktigt förankrats i deras respektive organisationer.

Skolinspektionen har också tagit del av ett antal åtgärdsprogram från samtliga enheter. Av åtgärdsprogrammen framgår inte tydligt vilka elevens behov är. Istället redogörs främst för vilka kunskapskrav som inte uppnåtts i respektive kurs. De åtgärder som beskrivs är ospecifika och generella och det framgår av de flesta åtgärdsprogram inte hur dessa åtgärder skiljer sig från det stöd som alla elever, oavsett stödbehov, har tillgång till. Exempelvis är den vanligaste åtgärden att eleven ska gå till "supporttid", något som alla elever har möjlighet att göra under en timme i veckan. Det framgår inte heller hur åtgärderna ska utvärderas. Även i de åtgärdsprogram från gymnasiesärskolan som Skolinspektionen tagit del av saknas en tydlig beskrivning av vilka behov som eleven har och det framgår inte heller hur de insatser som beslutats är kopplade till elevens behov.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det finns brister i arbetet med särskilt stöd vid samtliga skolenheter. Eftersom rutinerna är otydliga har rektorerna ingen möjlighet att säkerställa att elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt uppmärksammas och utreds. För lärarna kan det också vara svårt att göra den självvärdering av undervisningen som behövs för bedömning av vilket särskilt stöd som är adekvat och när det ska sättas in. Speciellt bekymmersamt är detta eftersom elevhälsan inte alltid konsulteras vid utredningen. Bristerna i processen kring åtgärdsprogrammen märks också genom att de åtgärdsprogram som utarbetats inte uppfyller författningarnas krav. Detta gäller också samtliga en-

heter. Tillsynen visar slutligen att det finns elever inom gymnasiesärskolan på Almåsgymnasiet som kan vara i behov av studiehundledning på modersmålet. Skolan måste informera berörda elever och vårdnadshavare om rätten till studiehundledning på sitt modersmål och ge studiehundledning på det aktuella modersmålet när behov finns. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen samt

9 kap 9 § 2010 års gymnasieförordning/8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning/
5 kap. 11 § 1994 års gymnasiesärskoleförordning.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det på varje skolenhet bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet på varje skolenhet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Vid Almåsgymnasiet finns totalt tre rektorer som ansvarar för de utbildningar som ges inom gymnasieskolans tre skolenheter. Utöver detta finns det i skolan en gymnasiechef som också är rektor för utbildningen på gymnasiesärskolans individuella program. Organisationen innebär att de fyra rektorerna har det pedagogiska ansvaret inom sina respektive enheter och även ansvaret för uppföljning och utveckling av utbildningen. I samband med Skolinspektionens tillsyn har aktuell dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet begärts in. Den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av består bland annat av

en framåtsyftande utvecklingsplan för hela verksamheten på Almåsgymnasiet liksom ett årshjul för det planerade kvalitetsarbetet. Utöver detta har Skolinspektionen tagit del av utvärderingar och analyser på arbetslagsnivå för respektive gymnasieprogram. Dokumenterade sammanställningar och analyser av resultaten, liksom identifierade utvecklingsområden saknas dock för respektive skolenhet. Likaså saknas helt sammanställningar och analyser av resultaten vid gymnasieskolans introduktionsprogram samt gymnasiesärskolans individuella program.

Rektorn för gymnasiesärskolans individuella program, medger det inte finns någon dokumenterad uppföljning och analys av resultaten inom gymnasiesärskolan som är aktuell. Resultaten för verksamheten har, enligt rektorn, inte heller efterfrågats av den kommunala huvudmannen. Enligt elevhälsan diskuteras resultaten för eleverna som följer ett introduktionsprogram systematiskt och diskussionerna leder ofta till justeringar av verksamheten. Dock uttrycker vissa företrädare för elevhälsan att de inte regelbundet tar del av statistiska uppgifter över elevernas resultat.

I intervjuer med rektorerna från samtliga skolenheter framgår att de har god kännedom om sina respektive elevers kunskapsresultat. Rektorn för enhet A beskriver att arbetet med att implementera en modell för analyser av resultaten just inletts, vilket bekräftas av lärare från samma enhet. Lärarna uttrycker att resultaten analyserats, men att de inte riktigt funnit en bra struktur för att dokumentera sitt arbete. Rektorn för enhet B uppger att resultaten inom hennes enhet analyseras på individ-, grupp- och programnivå med personalen inom varje program. Dock framgår av intervjun med lärarna att dessa analyser inte innehållit något jämförande perspektiv. Detta innebär exempelvis att lärarna inte heller har varit delaktiga i analys av hur resultaten på övergripande enhetsnivå utvecklats över tid och hur de står sig i förhållande till övriga riket. Att systematiken i kvalitetsarbetet är ett utvecklingsområde för skolenheterna framgår också av Almåsgymnasiets gemensamma utvecklingsplan.

Utredningen visar att det vid samtliga skolenheter finns vissa brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Skolans organisation med separata skolenheter hindrar inte att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolövergripande nivå. Dock måste även det kvalitetsarbete som bedrivs inom varje skolenhet innehålla analyser och diskussioner om vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla utbildningen med den enskilda enhetens resultat som utgångspunkt. Trots att resultaten i viss mån diskuteras av lärarna på enhetsnivå visar utredningen att det kvalitetsarbete som tar sin utgångspunkt i varje skolenhets behov av utveckling är alltför begränsat och ytligt. Vidare följs inte resultaten inom gymnasiesärskolans individuella program och introduktionsprogrammen upp på ett systematiskt sätt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen samt

Lgy11 avsnitt 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning**

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Det ska vara tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.
- Rektor ska ha försäkrat sig om att den som uppgifter överlåtit till har tillräcklig kompetens och erfarenhet.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut som följer av författningarna. Rektor kan överlåta vissa ledningsuppgifter och beslutsbefogenheter på en person som har tillräcklig kompetens och erfarenhet. Det ska i så fall vara tydligt i vilka fall och till vem rektor överlåtit dessa ledningsbefogenheter och/eller beslutsbefogenheter.

Av intervjuer med rektorerna från samtliga skolenheter, liksom lärare och representanter för elevhälsan framgår att arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram och eventuellt möjligheten att besluta om åtgärdsprogram är delegerat från rektorerna till lärare. Det framgår också av flera av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av och som är undertecknade av lärare, men inte rektorn. Dock finns inget skriftligt dokument som visar hur delegationen ser ut och det framgår av intervjuer med rektorer och lärare från samtliga skolenheter samt personal ur elevhälsan att det inte är tydligt för alla vad delegationen innebär. Exempelvis är det inte tydligt om lärarna fattar beslut om åtgärdsprogram eller om de bara ansvarar för att utarbeta dem. Av intervjuer med lärarna framgår vidare att delegationen inte varit personlig, utan givits till hela kollektivet lärare i samband med en konferens.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det inte är tydligt på vilket sätt rektorerna på Almåsgymnasiets samtliga skolenheter har överlåtit enskilda ledningsuppgifter och beslutsbefogenheter. Eftersom det saknas en tydlig beskrivning av vilka beslut som har delegerats har enheterna inte heller rutiner för hur återkoppling och uppföljning av det som delegerats ska genomföras. När delegationen inte är personligt riktad till varje lärare kan rektorerna inte heller ha försäkrat sig om att den som uppgifter överlåtit till har tillräcklig kompetens

och erfarenhet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 och 10 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Utbildningen i gymnasieskolan ska vara avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.
- Rektorn ska, efter samråd med elevens och elevens vårdnadshavare, besluta vilket nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan som eleven ska gå på och om eleven kan läsa kurser enligt gymnasieskolans ämnesplaner.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen i gymnasieskolan vara avgiftsfri. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. I samband med skolresor och andra aktiviteter får det i enstaka fall förekomma inslag som ersätts av eleven eller dennes vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska dock vara öppna för alla elever och ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för den aktuella aktiviteten. Enligt skollagen ska rektorn för gymnasieskolan, efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare, besluta vilket nationellt eller specialutformat program som en elev ska gå på.

Vid intervjuer med rektorer, elever och lärare från samtliga skolenheter inom gymnasieskolan framkommer att vissa elever i samband med en period av arbetsplatsförlagd utbildning (APU) / arbetsplatsförlagt lärande (APL) i årskurs 3 åker utomlands. De resor som genomförts inom enhet B och enhet C har bekostats av skolan och stipendier, men inom enhet A får flera av de elever som åkt utomlands finansiera sina resor på egen hand. Bland annat har elever inom hantverksprogrammet rest till Spanien och Storbritannien för att göra APU/APL. Rektorn för enhet A uppger att det är helt frivilligt för eleverna att genomföra APU/APL utanför Sveriges gränser. Skolan står emellertid inte för några kostnader för resan utöver elevernas matkostnader. Eleverna uppger att de informeras redan tidigt under sin utbildning om villkoren för utlandsprak-

tik. Enligt eleverna kan enskilda elever också söka stipendier för att finansiera resan.

Eleverna i gymnasiesärskolans individuella program vid Almåsgymnasiet har gymnasiechefen som sin rektor och de elever som går på det specialutformade programmet BFO har rektorn för enhet B som sin rektor. I intervjuer med rektorer och lärare samt vid granskning av Borås kommuns delegationsförteckning framkommer det dock att det inte är någon av rektorerna på Almåsgymnasiet som tar beslut om vilket program eleverna ska gå på. Detta beslut fattas istället av rektorn för en annan gymnasiesärskola i kommunen.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att utbildningen vid skolenhet A inte är helt avgiftsfri för alla elever. Skolinspektionen vill särskilt påpeka att, även om en resa som sker som en del av utbildningen är frivillig, ska den inte villkoras av att eleven eller dennes vårdnadshavare betalar. Skolan måste således säkerställa att bidraget är frivilligt och att all APU/APL är öppen för alla oavsett om man väljer att betala eller inte. Även om vissa obetydliga kostnader och eventuella kostnader för måltider i samband med en resa får belasta eleven överstiger kostnaden för de resor som sker i samband med APU/APL på enhet A vad som kan betraktas som obetydlig kostnad. Utredningen visar vidare att rektorerna för eleverna i gymnasiesärskolan på Almåsgymnasiet inte beslutar om vilket program eleverna ska gå så som det står i författningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

15 kap. 17-18 §§ samt 19 kap. 5 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borås kommun en anmärkning.

Borås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 7 oktober 2013.

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan som uppfyller författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska det för varje elev i gymnasieskolan upprättas en individuell studieplan. Av gymnasieförordningen framgår att den individuella studieplanen ska innehålla uppgifter om vilken studieväg eleven går på och om de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, huruvida eleven följer ett fullständigt eller utökat program, vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och, om eleven följer ett utökat program, vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet. Vidare ska det framgå om eleven följer ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut samt huruvida eleven följer ett reducerat program och i vilken omfattning samt om möjligt vilka kurser som har tagits bort. Elevens studier i grundskolans ämnen ska framgå, och om eleven följer ett introduktionsprogram ska andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen framgå av den individuella studieplanen.

Det upprättas individuella studieplaner för samtliga elever. Skolinspektionen har tagit del av ett antal exempel på sådana från samtliga enheter. De individuella studieplaner Skolinspektionen tagit del av innehåller uppgifter om program och de kurser som ingår i elevens utbildning. Däremot är det inte tydligt uttryckt i alla studieplaner om eleven läser fullständigt, utökat eller reducerat program. Trots att det finns flera exempel på studieplaner som omfattar mer än 2500 poäng framgår det inte vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet.

Utredningen visar att det finns individuella studieplaner vid samtliga skolor för gymnasieskola som inte uppfyller författningarnas krav. Mot bakgrund av att inget annat framkommit än att programmen i övrigt, till innehåll och omfattning, motsvarar kraven enligt författningarna bedöms dock bristen som en mindre allvarlig överträdelse. Huvudmannen tilldelas därmed en anmärkning.

Författning

16 kap. 25 § skollagen samt

1 kap. 7 § gymnasieförordningen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Roland Fallström och jurist Julie Svane deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Frida Eek
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).